TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 3360
HEDEP Tarih: 08.12.2023

10/759

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kontrol edilemeyen iklim koşulları, hastalıklar ve zararlıların olumsuz etkileri vb. üretimin miktarını ve kalitesini olumsuz etkilemekte ve üreticilerin gelirini istikrarsızlaştırmaktadır. Üretici gelirini koruma önlemlerinden biri olan tarım sigortası, risk ve belirsizlikler nedeniyle tarım sektöründe meydana gelecek zararları karşılayan bir güvence sistemi olmalıdır. Tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin tarım sigortası yaptırmama nedenlerinin başında hasarlarının muafiyet oranı altında kalması ve eksperin yanlış değerlendirme yapması nedenleriyle zararlarının karşılanmaması ve sigorta primlerini yüksek bulmaları gelmektedir. Üreticilerin tarım sigortalarından kaynaklanan sorunlarının tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nejla Demir
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Üstü açık fabrika olarak kabul edilen tarımsal üretim, doğal afetlere ve iklimsel risklere diğer üretim alanlarına göre çok daha fazla maruz kalmakta aynı zamanda ekonomik, sosyal, siyasal, vb. risklerden de etkilenmektedir. Tarım kesimi bir taraftan insanların beslenmesi için gerekli gıda arzını sağlarken diğer taraftan da üretimde çeşitli risklerin de yönetilmesi gerekmektedir. Risklere ve doğal afetlere maruz kalan üreticiler, tarım sigortası yaptırarak; yıllık gelirlerini garanti altına alabildikleri ölçüde üretime devam edebilmektedir. Sağlanan gelir istikrarı, üreticileri yeni yatırımlara yönlendirebilmekte ve üretimde verimliliği artırmaktadır. Buna ek olarak düzenli bir iş ve gelir sahipliği kırdan kente göç baskısını azaltıcı etkiye sahiptir. Tüm bunlarla birlikte üreticilerin gelir ve yaşam standardını artırıcı tedbirlerin alınması büyük bir önem arz etmektedir.

Tarım kesimindeki risklerin kendine özgü olmasından dolayı sigortalama daha zordur ve hasarların tespiti ve yönetimi diğer sektörlerden farklılaşmaktadır. Örneğin, tek bir olay nedeniyle aynı anda yüzbinlerce sigortalının zarar görmesi başka bir sektörde oldukça nadirdir. Tarım öneminden ötürü dünyada pek çok ülke tarımsal faaliyetin sürekliliği ve üretici gelirinde istikrar amacıyla tarım sigortası uygulanmaktadır. Ülkemizde de devlet destekli tarım sigortaları 2005 yılından itibaren uygulanmaktadır. Ülkeler, tarıma yönelik korumacı politikalarında, risk yönetim programları ve bu programların önemli bir parçası olan tarım sigortaları uygulamaları aracılığıyla riskler paylaşılmakta ve aktarılmaktadır. Ülkemizde de uygulanmakta olan tarım sigortaları 14/06/2005 tarihli 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir.

Kanun çerçevesinde kapsama giren risklere ilişkin yapılacak sigorta sözleşmelerinde standartların sağlanması, riskin en uygun koşullarda aktarılması, oluşacak hasarlarda tazminatın tek bir merkezden ödenmesi ve tarım sigortalarının yaygınlaştırılması amacıyla devlet destekli bir kuruluş olan Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kurulmuştur. Türkiye'de tarım sigortaları, üreticilerin tarım faaliyetlerini güvence altına almak için devlet tarafından desteklenmektedir fakat bu destek yetersiz kalmaktadır. Desteğin kapsamı ve içeriği üreticilerin taleplerini karşılayacak şekilde revize edilmelidir. Ürün, risk, bölge ve işletme ölçekleri dikkate alınarak devlet prim desteği miktarının her yıl Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenmesi çiftçiyi mağdur etmektedir.

Tarımsal üretimde oluşabilecek risklere karşı üreticilere yönelik tarım sigortaları uygulanmaktadır. Bunlar; Bitkisel Ürün Sigortası, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası, Sera Sigortası, Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası, Kümes Hayvanları Hayat Sigortası, Su Ürünleri Hayat Sigortası, Arıcılık Sigortası ve Gelir Koruma Sigortası olarak sıralanmaktadır.

Üreticilerin tarım sigortası yaptırmama nedenlerini incelediğinde; sigorta yaptıkları halde zararlarının daha önce karşılanmaması, üreticilerin prim miktarlarını yüksek bulmaları, tarımsal faaliyet alanında risk görmemeleri, çevrelerinde tarım sigortasından mağdur olan kişilerin varlığı (komşu/akraba tecrübesi) nedenlerine bağlı olarak sigorta yaptırmadıkları görülmektedir. Tarım sigortacılığının uygulanmaya başladığı dönemlerden itibaren sigorta yaptırmayı tercih etmeyen üreticilerin oranı %60 civarındadır.

Bu üreticiler sigorta yaptırmama nedenlerini yetiştiricilik alanlarında risk görmemeleri, arazilerinin küçük olması, prim miktarlarını yüksek bulmaları, hasarların karşılanmadığını ifade etmişlerdir. Daha önceki yıllarda tarım sigortası yaptırıp şimdi tarım sigortası yaptırmayan üreticilerin tarım sigortası yaptırmama nedenlerinin başında, hasarlarının muafiyet oranı altında kalması ve eksperin yanlış değerlendirme yapması nedenleriyle zararlarının karşılanmaması ve sigorta primlerini yüksek bulmaları gelmektedir.

Üreticilerin tarım sigortalarından kaynaklanan sorunlarının tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SEZAİ TEMELLİ	MUŞ	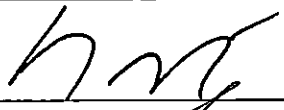
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	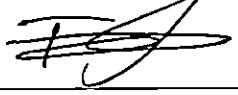
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	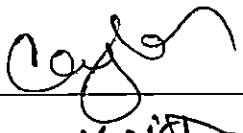
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	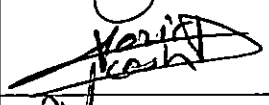
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	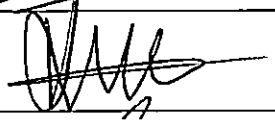
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	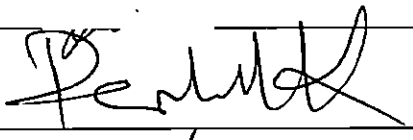
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	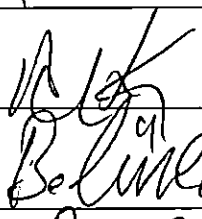
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	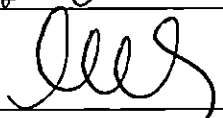
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	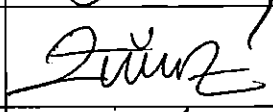
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	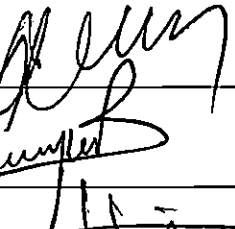
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	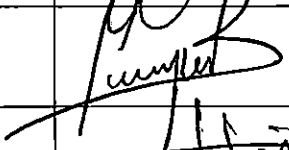
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	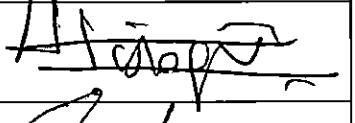
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	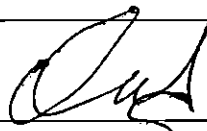
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	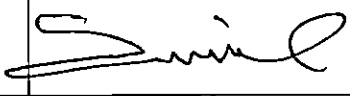
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	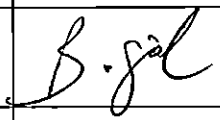
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	